

83i
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. Σεφ. V, 54/1970

Α!
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

15-20/1/1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)... *Ἀμπαρές* .....
(παλαιότερον ὄνομα: .....), Ἐπαρχίας ... *Εὐρυτανίας*,
Νομοῦ ... *Εὐρυτανίας* .....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος ... *Γεώργιος*
Καλοφωτιάς ..... ἐπάγγελμα ... *Διδάκκαλος* .....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις ... *Ἀμπαρές Εὐρυτανίας* .....
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον ... *τρία* .....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον *Καραγιάννης Δημεθέης* *ἰον κ.*
.....
ἡλικία ... *64* ... γραμματικαὶ γνώσεις ... *Β' γὰρ δημοτικῶν* .....
..... τόπος καταγωγῆς *Ἀμπαρές Εὐρυτανίας* .....

β) *λαθῦρην Γρηγόριον τὸν Νικητῆν* ἡλικία *59* ἐτῶν,
ἐκ *Γεωργίου Γραβίου* Ἀρχιεπισκοπῆς *Δημοτικῶν* *Ἐκκλησιῶν*

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ βοσκήν ποιμνίων ; *Ἐκδοτικά χωράφια γὰρ ἐπορά, γὰρ* .....
ἐκδοτικά, γὰρ κίρρα, γὰρ εἰς κρεμ γὰρ γὰρ γὰρ .....

Ἐπὶ τῶν αὐτῶν χωριστὰ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα ; ... *ἐκδοτικά χωράφια* .....

- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας ("Ἑλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. ....
ἰδιοκτησία εὐρ χωριστῶν κ.α.ο. παρὶν περιουσία .....
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του ; .....
Ζητήθη καὶ μοιρᾶται ὁ πατὴρ ὅταν γῆ .....

- β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εις τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εις ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *Μέχρι τοῦ 1920. μετ' αὐτοῦ φέρονται. ἀπὸ τοῦ 1920 καὶ μετ' αὐτοῦ καὶ γεωργία καὶ κτηνοτροφία.*
- 2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εις τὴν γεωργίαν ; ..... *ὄχι. ἀπασχολοῦνται ἐν τῇ τεχνίτι.*
- γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι εἰργάζοντο εις αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ; ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; ..... *Τὰ μοναστήρια καὶ οἱ δαυμάδες. Ἐν τῇ οἰκογένειᾳ δούλων καὶ ἐπαύρων τοῦ γένους ἢ μετὰ αὐτοῖς.*
- 2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) ..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ... *Σέμπροι καὶ μισακάτοροι.*
- 3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εις χρήμα) ; *εἰς εἶδος.*
- 4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάζαι ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τραγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομισθίον εις χρήμα ἢ εις εἶδος ; ..... *Ἐβαζον. ἄνδρες καὶ γυναῖκες. τὰ ἴδιον, εἰς εἶδος. Ἄνδρες ἦσαν χωρικοὶ ἐπαύρων. 1. καὶ μετ' αὐτοῦ (8. καὶ μετ' αὐτοῦ).*
- 5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; ..... *Δούλον. εἶχαν τὰ μοναστήρια.*
- 6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ..... *ὄχι. ἐπήγαιναν ποντοῦ.*
- β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται ..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρᾶματευτάδες (ἔμποροι) κλπ. ; ..... *ὄχι.*

- δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλάμιας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;...

... *Παραδοτικὰ λιπαίνονταν με' κοπρὴς ἀπὸ πρόβατα καὶ γίδες... Σιτοκαρα με' λιπασματεῖς...*

- 2) Πότε ἐγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας;... *Ἀπὸ τοῦ 1950*

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας;... *Ἀπὸ τοῦ 1929*

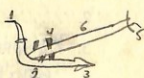
- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκευάσθη τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐχίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ;... *Μονόφτερο καὶ δίφτερο... Σε όλα τα χωράφια...*

καὶ μετὰ βίξμε καὶ το αὐτο... καὶ πάλιν μετὰ ἀπὸ τὴν γέφυρα... ἐπὶ τὴν ἐργασίαν ἐρχομένης βόλου

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφία) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1 Χειροκίνητος	4...	6 Ἀλτήρ	7...	10...
2 Ἀνελκυστήρ	5...	7...	8...	
3...	6...	8...	9...	

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;)... *1950*
- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ... *ἀπὸ τοῦ ἐξαι...*

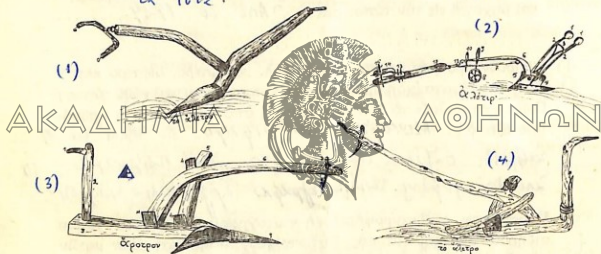
4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν).....^{70x}.....

5) Μηχανή ἀλωνισμού ...? ^{And. 101. 1965}.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον .....

...^{το' ἐφευρεται ὁ ἴδιος ὁ χωρὶς}.....

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ; ^{το' παλαιὸν καὶ το' ἐφευρετὸν αὐτὸ}
^{ἐν ἴδιον}.....

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ. ^{Εἰς τὸν τόπον μὴ ἔχοντε τὸ ὑπ' 2 (3).}

1. ^{Χειροφάβα}	6. ^{καταβάρη}	11. ....
2.	7. ^{πλεῖδι}	12. ....
3. ^{χ. τροποδία}	8. ^{φ. τερα}	13. ....
4. ^{β. π. α' θ. α}	9. ^{ὄνν'}	14. ....
5. ^{β. φ. ἡ ν. λ}	10.	15. ....

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν ἀνωτέρω ἀρί-
θμῳσιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τήν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τήν χρήσιν ἐκάστου.

Τὸ ὕνι εἶναι καὶ ἦσαν μιᾶς μορφῆς.

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;

6) Ἡτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ αἰδήρου;

ἦσαν καὶ εἶναι ξύχινη.

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τήν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαί κλπ.).

ξυλοφάνι, πριόνι, ἀρίδα, ξυλοφάρι, δέικοπο.

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐκρησιμο-
ποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ.
ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. . *Βόδια, ἄλλα καὶ μοσχάρια.*

β) Ἐκρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο
ζῶα ἢ ἓν ; ..... *Δύο ζῶα.* .....

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
Ναι καὶ βόδια ὅταν ἀναγκασθῶσι. ζῶα καὶ ἄλλα ὅχι.

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ
ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα
μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζευῦλες, πιζεύ-
λια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

1. ζυγός
2. ζευῦλα
3. κλέιδι
4. ἄβυκλι

ΔΟΧΗΝΗ

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερώς τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν
τόπον σας. ....

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου,
ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι),
προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε
αὐτόν). ....

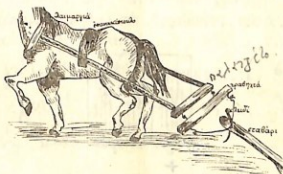
λεῖψλεν χουαλι.

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; ... *Ποτε.* .....

Πῶς γίνεται ἡ ζευῖσις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; .....

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ἢ φωτογραφήσατε) τὴν σκευὴν,
τὴν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.....

Н. Бунин, А. Купцов, П. Шен, М. Фадеев,
Ф. Купцов, Л. Шен, П. Шен, Шен, Шен...

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

- α) Ποῖος ὤργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) ὑπηρετὴς. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας . . . . .

"Offure nai' Zrpy nai' jrdina.

- β) 1) Περιγράψατε λεπτομερώς, πώς γίνεται το ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν). *Ἐνα βοδι. ῥιζα. ἕκ. ἀριστερὰ. βίβρει τὸν ἵψον καὶ τὴν βουλή. Ρίχνεται εἰς τριχὴ πρὸ τοῦ πτεῖω. βάζει τὸ ἀκέραιον μὲν τὸν ἵψον, εἰς ἀκέραιον. βάζει εἰς τριχὴ οὐκ ἀκέραιον, καὶ τὸν κεῖ ἐξ ἀκέραιον καὶ ξένον τὸν...*

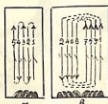
- 2) Πώς γίνεται το ζεύξιμον εις τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....
..... «Οὐκ ἀκριβὲς περὶ χραυσεῖς ἀφελῆται» .....

- 3) Πώς κατευθύνει ο γεωργός τα ζευγμένα ζώα (ή το ζώον) κατά το ὄργωμα· με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζώων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).
Μέ. βουινί. ἀπὸ τὰ κέρατα καὶ στῆ. χερσὶ χεῖρα
καὶ. στῆ. χερσὶ χεῖρα

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλάκας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Μέ' το' (α) . γ' κλει με' ξύλινο ἄροτρο καὶ .....
 το' (β) . με' . βιδωμένιο ἄροτρο .....

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος, σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σποριές, ντάμιες, στασιές, μεσδράδες κ.λ.π.) ;

Με' σπορίς

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά) ; με' αὐλακιάν ;

με' χύχμιες .

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον ;

Ν. παρχει . βυτήθαι . εὐς . ἄροτρον . ἢ . σκά . κ.λ.π. ....
 παρ . δὲ . οὐκ εἶναι . ἢ . σκαπτήν . με' βυτήθαι .

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὑνί : καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. ....

Ν. παρχει . ἢ . βυτήθαι . ἢ . ὀργώματα . κ.λ.π. ....
 το' . οὐκ εἶναι . το' . ὑνί .

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. .... *ἔ. ρ. ... χωρ. εἰς π. ν. ... ρ. ... εὐφραγία ... εὐλαβία ... καὶ εὐλα ... ἰσχυρὰ ...*

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. ....

2 ὀργώματα (1 γύρισμα + σπορά) ... ἰσχυρὰ ... τὸν ... ἰσχυρὰ ... καὶ ... ἰσχυρὰ ... καὶ ... καὶ ...

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀποντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

τοῦ ... ἰσχυρὰ ... ἰσχυρὰ ...

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ὁ σπάρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ νάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

τοῦ ... πρὸν ... ἰσχυρὰ ... καὶ ... καὶ ...

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; *διὰ τοῦ ... καλλουργίας ... 3 ὀργώματα ... ἰσχυρὰ ...*

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ **δισάκι** εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; ....

τοῦ ... διὰ τοῦ ... ἰσχυρὰ ... καὶ ... καὶ ... καὶ ... καὶ ...

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλειψοειδῇ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; .....

...Με' τοῦ ποδὶν... ἢ κοίτης...
...καμινάκι... ἢ κοίτης...
...κέντρα... ..

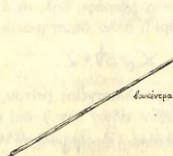
2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); .....

...ἰσοπέδωσις... ἢ... ..

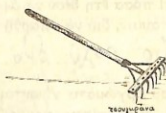
3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

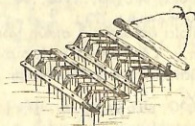
βουκέντρα

καμινάκι

ὁ βολυκόπος ἢ ράβδος

σβάρνα εὐθεγνία

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσάπια κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) .....

... και το καί παραμένει (χρησιμοποιώ ή φωτογραφία) .....
 Για να βελτιώσω και να ελαττώσει (έχει σημασία
 και είναι. Ακριβώς και "όχι" οπότε είναι
 στην φύση της ζωής.

- 6) Ποία πρόσωπα βοηθούν τον ζευγολάτην (ή ζευγάν)εις τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι πού ἐκτελοῦν

"Oxi n'iz bondow. "Av n'izure uot' to' nard!
Zindem, n'ozifys to' xup'ye uae' GuadBe.

- 7) Ποια χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὁσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους. ... στρεῖ, πομπόριον, ἐμπόριον, ἀρόριον, κατὶ

ΕΙΔΟΥΣ... ΣΤΑ... ΜΟΤΙΒΑΤΙΣ... ΕΜΠΡΟΣ... ΦΑΚΕΛΟΥ... ΠΑΤΗΣ...
ΚΑΝΑΡΕΛΟΥ... ΤΑ... ΟΥΚ... ΟΥΚ... ΟΥΚ... ΟΥΚ...
ΣΤΑ... ΦΕΝΟΜΕΝΑ... ΒΑΡΥΝ... ΓΡΟΜΙΣ...

- 8) Ποια χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφᾶς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ. ....

λιγότερα, για πόση τα φθινόπωρα...
 λιγότερα, κι άνοιξη (παλιότερα).

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἡ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως.

Δεν έβαζαν πελίκι στο.

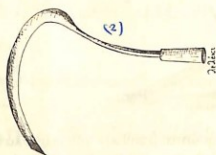
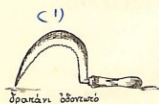
Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

Ἔργαλεια θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχθυογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ.

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) .....

Με' ὀδοντωτὸ δρεπάνι, τὸ ἡ' $\frac{1}{2}$ (1)
 ἀκριβῶς. τὸ γ' ἰσο.

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια
 ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ
 σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε. ....

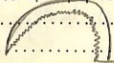
Δεῖτε ὑποφύλλον, οὐτε ὑψηλὸν
 ἄλλαν εἶδος δρεπάνου.

2) Με' δρέπανα ἢ με' ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντ
 (ἢ θερίζονται) τὰ χάρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶ
 ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). ....

Με' κοββία·
 ὅπως εἰς τὴν
 εἰκόνα.

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργα
 λείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν). ....

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτ
 γραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; .....

Χειρολαβὴ ξύλινη.

Τὸν βιμετωτὸν δὲ συγκοινοῦται πῶς ἦτο· ἔχον.

- 5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα· (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) .....

Πρῶτα οἱ ἄνθρωποι, ὕστερα τοῖ ἐργασταῖοι.

- 6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσέως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιδῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) .....

οἱ ὄχι, δὴ ἔτι.

Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὃ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. ....

ἐν τῇ θύρᾳ, 6' ὑψὺς τῆς ὑπὸ.

- 2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μετὰ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται) .....

ἀκαδήμια, ἀθήνη.

- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦ τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χερίδες, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; .....

οἱ ἀφ' ἑνὸς οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἐπὶ τῇ θύρᾳ καὶ ἀκολουθοῦν οἱ ἀκαδήμια.

- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χερίδες) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

οἱ χερίδες τοποθετοῦνται 6' ὑψὺς 15-20 μαζὶ.

οἱ κεφαλαὶ βρίσκονται 6' ὑψὺς καὶ κατεύθυνται.

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κ
 λοῦνται ἀγκαλιές. ....

Χεῖρὲς καὶ ἀγκυλῆς.

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν ; ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχου
 θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τ
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλον τρόπον καὶ ποῖον ; .....

ὁ θεὸς ἐρεῖ οἱ ἴδιοι, κτλ καὶ
 γυναῖκες... ἐσχηματισμὸς... εἶναι...
 οὐκ ἔστιν...

- 2) Πώς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομισθίον (μεροκάματο) ἢ κ
 ἀποκοπὴν (ἐξκοπὴς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή; εἰς χρῆμα ἢ
 εἶδος ; Τὸ ἡμερομισθίον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἄ
 φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετι
 εἰς τὸν τρόπον σας ὀνοματολογίαν) .....

ὅσοι πλημυρίζον... 3. ὁ καὶ εἰς μετὰ...
 καὶ ἕτερα... 100 δρχ... 30...
 φαγητοῦ... καὶ φαγητοῦ... καὶ ὕπνου...

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προ
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κ
 τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβ
 λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνων
 κόπῳσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; .....

ἐκβαλόν... γυναικα...

- 4) Ἐδίδετο (ἢ διδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; . . . . .

Мәхсус суреттер мен телеграммалар:

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια; Καταγράψατε αὐτά. ....

Τραγουδῶν: «ὁ ἅγιος βασιλεὺς»
«ὁ Νάγιος»

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς όπου υπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι
ἐθιμον.

... Ἀγίων. καὶ οὐ καὶ τοὺς ποιῶντας διανο-
μαί.

Αλλου το χέρι αμοτέρ.

Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

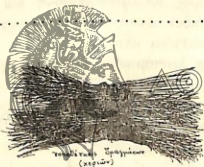
- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμόν; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον;.....

→ Αν το' βιζάρι ήταν χωρό', το' άφηναν
2-3 μέτρ. νά' ζηράσθ. → Αν ήταν ζήρσ'
το' έδιναν άκέραια —

- 2) Πῶς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖοι τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πᾶς ἔδενοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βλονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθεωρήσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Τὸ δεμάτιασμα ἐγίνετο ἐνὶ ἐνὸς μέρους.....
 Ἀνὴρ ἢ γυνὴ, ὁ ἴδιος κομίσσας τὴν.....
 χεριάν. Τὸ σταφύδι δύνανται ληρῶς τὸ.....
 ἴδιον τὸ σταφύδι, τὰ δεματικά.....
 καὶ τὰ ἐργαλεῖα οὗτοι χρησιμοποιοῦνται.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκέντρωνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Ποῖα δεμάτια συνεκέντρωνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;...

Συμμετρικῶς οὐκ... ἐν τῷ ἴδιῳ μέρει, ἐν τῇ...
 ἀκρῇ... τὰ φασαχὰ μετὰ ἀθροισμῶν...
 μετὰ τὰ σταφύλια πρὸς τὰ μέλα... ..

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σου ;

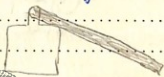
Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

..... Ἀρχίσε... εἰς... τοῦ 1925.....

..... Τὸ φύτεμα γίνεται ἐν Φεβρουάριον.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν.....

..... Ἡ ἐξαγωγή ἐγίνετο καὶ γίνεται με' τσανί.....

Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

1) Ἐσυνυθίζετο πλεονάκιον ἢ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειρῶνα με' ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανὶ, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

..... Ὁχι. πρὸ τοῦ 1920. Μετὰ τοῦ 1920. ἔχουμε τριφύλλι παρακηποιῆ, ἄχυρα, φύτευαν μόνιτον καὶ χορτάρια. ἐὰν κόβαμε με' τὴν κοβίσια, ἢ με' δρεπάνι καὶ ἐὰν βαίζαμε ὅτιν ἄχυρυντ.....

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.).....

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

..... Τοῖς Μαΐον καὶ ἰουνίον με' κοβίσια.....

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) ... Το Δυσήμι ...

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλώνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλὰ θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

Συνκεντρώνοντο καὶ εἰς χωράφι
καὶ εἰς αὐλὴν.

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλώνισμ. δεμάτια; Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνοθεμωλιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις; εἰς σῶρον ὅπου ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως; ....

Ἀπομονωτικὴ τοποθέτησις καὶ εἰς αὐλὴν καὶ
εἰς μέσος δὲ ὑπάρχει καθωρισμένη τρόπος

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλῶσμον τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρὶς τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς αὐτὸν τὸν χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι; ....

Δὲν ὑπῆρχε ἀλλὰ τρέφοντο
πάντα εἰς χωρίον ἐξ ἑνὸς
εἰς αὐλὴν.

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου ποῖαν θέσιν; ....

Ἐξω αὐτοῦ χωρίου, καὶ εἰς αὐτὴν
καὶ ἐν αὐτῇ αὐτῇ.

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκει εἰς πολλὰς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρή-
σις του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

Κάθε ἓνα ἔχει δικὰ του ἄλωνα. καὶ τοῖς ἔχουσιν οἱ ἄλλοι
τοῖς ἄλωνα. καὶ τὰ ἑαυτῶν. καὶ τὰς χρῆσεις τῶν
μετέω.

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; .....

Απὸ 15 ἡμερῶν μετὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἔτους.

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) .....

α) Χωματάλωνο (α) (α)

β) Πετράλωνο (β)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὶν τῆς ἐναρξέως τοῦ
ἀλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνο)· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων) .....

Τὸ χωματάλωνο καὶ καθαρίζεται καὶ μετὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἔτους.

Τὸ πετράλωνο καὶ καθαρίζεται καὶ μετὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἔτους.

Χορτάρει καὶ πάλιν φέρει.

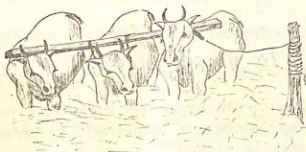
- 9) Ἡ ὥς ἀνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὡρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; .....

Ὅσοις καὶ εἴται.

- 0) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν στοαχῶν πρὸς ἀλω-

νισμόν; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἷονδήποτε ἄλλον.

..... ὁρᾷ μακρῶν καὶ σταχύνων.....
..... καὶ ἀρχῇ καὶ μέλει.....
.....

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύνων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ-
ήσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύνων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερόμενων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλοὶ τοποθετοῦν πρὸς τοῦτο καθετῶς εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλώ-
νιου στυλῶν, ὑποὺς δύο πέτρας (καλούμενης ἀτημέρας,
στρούλουργας, δουκάνη, βοικάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

... εἶναι... ἐν... ζῦλο... ἐκ... μέλει... ἰπ... ἑλκυστή...
... παύεται... ἐν... ἐχοινί... καὶ... δένεται... καὶ...
... ζῦλο... καὶ... καλῶν... γῦρες... ἀπὸ... καὶ...
... ἐκ... καὶ... τοῦ... ἀλλο... κέρει...
.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλώνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινί ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινί εἰς θηλειάς,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στυλὸς εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειὰς περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλώνισμός κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

ποῦ. βόλκ. μόν. ἡλ. ... Δεικναι καὶ ἡλ.
... κέ. σπ. καὶ. πρὸς. πρὸς. εἰς. εἰς.
... εἰς. κέ. ... εἰς.

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὺς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἔαν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκᾶνα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνθήσεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλώνιζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἄλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλώνιζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; .....

οὐδὲ δὲ ὑπάρχει, οὐτε ὑπάρχει
τάτοιο πρῆμα.

- 8) Ὅτι ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἄλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; .....

Ἀρχίζει ἀπὸ 10 τοῦ ἡμῶν

μέχρι 3 ἢ 4 π.μ.

- 12) Ποῖα ἄλλα ἄλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιοῦνται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικοῦλι, δοκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): .....

Ὅτι Δουράνι καὶ ξύλον

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

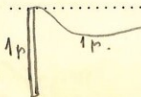

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἄλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικοῦλι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἄλωνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἄλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
πους στάχους ; .....

Ναι

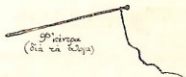
- 14) Ὅτι ἐν χρήσει εἰδικὴ ἄλωνόβερρα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
πημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι' ἀλλαχοῦ
φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ της ; (Σχε-
διάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπετε κατωτέρω εἰκόνα).....

Ναι, 2 μέτρα

- 15) Πώς λέγεται ή εργασία του άλωνίσματος ενός απλώματος, δηλ. ενός στρώματος σταχύων εντός του άλωνιού. (Έν Κρήτη καλείται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. απλώματα) σίτου, κριθής, βρώμης κλπ. ήλωνίζοντο καθ' ήμέραν .....

... 1-2 δούλες. 1 δούλο.
... 1-2 δούλες. 1 δούλο. 1 δούλο. 1 δούλο.

- 16) Πώς λέγονται οί άλωνισθέντες στάχυες, προτού λιχνισθούν διὰ νά αποχωρισθούν τὰ άχυρα από τόν καρπόν; (έν Κρήτη: μάλαμα)

... Αχνησθέντες.

- 17) Ποιοι άλωνίζουν: ό ίδιος ό γεωργός με ίδια του ζώα ή ύπηρεχον (ή ύπάρχουν άκόμη) ειδικοί άλωνιστάι (έν Αιτωλία: βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι άλωναράι και άγωνιάτες), οί οποίοι είχαν βόδια ή άλογα και άνελάμβανον τόν άλωνισμόν .....

... 1 δούλο. 1 δούλο. 1 δούλο. 1 δούλο.

- 18) Πλήν του μέσου τούτου με ζώα και με άλωνιστικόν εργαλείον ύπηρεχον παλαιότερον είς χρήσιν άλλα μέσα χωρισμού του καρπού από τούς στάχους· π.χ. τό κοπάνισμα αύτών με χονδρόν ξύλον (τόν κόπανον) ή με άλλον τρόπον; (βλ. κατωτέρω έν σελ. 26 εικόνα).

... 1 δούλο. 1 δούλο. 1 δούλο. 1 δούλο.

- 19) 'Ο κόπανος ούτος πώς έλέγετο· έκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μήκος και πάχος είχε και ποίον τό σχήμά του; .....

... 1 δούλο. 1 δούλο. 1 δούλο. 1 δούλο.

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου
(π.χ. φακῆς, ρεβιθίων κλπ.).....

.....ἐπὶ... ἀλώνι... γὰρ... φακῶν - ρεβιθίων...

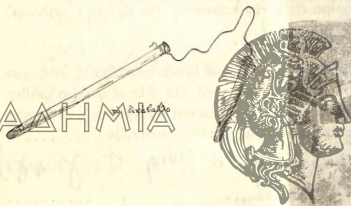
κοπάνος στρογγυλός

ξύλο καμπυλωτό διὰ τὸ κοπάνημα
μικροῦ καρποῦ δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν ; .....

..... Ἀπὸ... συγγενῶν καὶ... φίλων... ὅχι... κεῖ...
..... πλημμελῶν... κοπιῶντων... μετὰ... κ'...
..... τῶν... ὄντων... .....

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) .....

Στο' ἔλκεν. ἔκλεψε. οὐ' ἔκλεψε. Κομμήσθη
1-2 ἔκλεψε. καὶ ἔκλεψε.....
το' κομμήσθη. ἀπὸ τοῦ. ἔκλεψε. ἔκλεψε.....

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῶων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; .....

Ὁὐ' ἐ. τραγουδοῦν. καὶ το' ἔκλεψε. καὶ
οὐ' ἐ. το' κομμήσθη. Μοῦ. ἔκλεψε. ἔκλεψε.....

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρήσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, ἀνέταξις κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑΣ
β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. ....

ἔκλεψε. ἔκλεψε. ἔκλεψε. καὶ το' δικριάνι.
καὶ καὶ το' δικριάνι.....

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

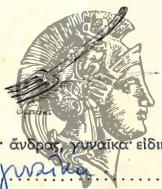
ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Οὐ γὰρ. εἶχε ὁροχρῶς καὶ ἰσχυρὸς ὡς ἔστιν.
τοῦτο δὲ καρφώνεται τὴν ἐκείνην ἔκδοσιν.

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

Μετὰ τὸ δικριδίον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Ἄνδρες ἢ γυναῖκα.

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

Λέγονται λεγόμενα· ὁ καρπὸς ἀποχωρίζεται
ἐκείνην καὶ ὁ καρπὸς καὶ ὁ καρπὸς
ἐκείνην καὶ ὁ καρπὸς καὶ ὁ καρπὸς
ἐκείνην καὶ ὁ καρπὸς καὶ ὁ καρπὸς.

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο .....

..... ὄσπη καὶ ὄλο' ἠρώλο ἡλιώνισμα.....
..... ἡρώλο βυλίσματα καὶ ὄλο' ὄλο' ὄλο'.....
.....
.....

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμέναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; .....

..... Μ.ε' βυλίσματα καὶ (βυλίσματα) καὶ με' ὄλο' ὄλο'.....
.....
.....

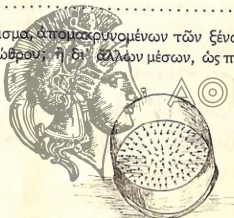
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ὕλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

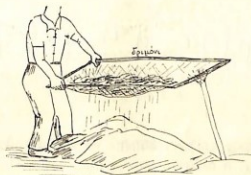
ΑΘΗΝΩΝ

κοσκίνο καὶ ὄλο' ὄλο'

κοσκίνο καὶ ὄλο' ὄλο'

δριμόνι

νων με' ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με' τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δριμόνι, δριμόνι, δριμόνι, δριμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) .....

..... με δριμόνι - ἢ χροχχο καὶ με
..... κρόκνον.....

- 7) "Όταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; .....

..... ὅταν ἐτοιμασθῇ ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν με
..... τὸ φτυάρι. Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ
..... καὶ εἰς χροχχο καὶ με κρόκνον.....

- 8) "Α λ λ α ἔ θ ι μ α προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σῖτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. ....

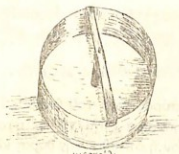
..... ὅς χροχχο ἢ ὅς μερτζε.....

- γ'.1) Ποῖα ὀφειλάει πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις ὁκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).

τοῦ παλαιῦ χρόνου ἔρχομαι ὁ δημοτικὸς
καὶ ἐπειρὶ τοῦ πᾶντος συζητῶ δα.

μεσσοίλα

κευπάλος

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς τοὺς ἀλώνι ;

- α) τὸ παπαδιᾶτικο,
β) τὸ ἀγροφυλακιᾶτικο,

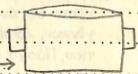
γ) τὸ γυσιᾶτικο
δ) τὸ ἀλωνιατικὸ κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρον τῶν δημοτικῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν)

τοῦ παλαιῦ μέτρου

τοῦ ἀγροφυλακιᾶτικο

Καζάνι →

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνθηκὰς)

ἐπὶ τοῦ οἴκου, ἐπὶ τοῦ ξύλων ἀποθήκη

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; .....
ἐπὶ ξανθῶν ἢ ἐπὶ ῥυτίκῃ μαργαρίτῃ.....

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογή τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

.....
ἐπὶ οὐρανῷ.....
.....

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογή τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

.....
ὡς ἐκ κεφαλῆς τοῦ σπόρου.....
.....

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς τοῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ..

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

.....
ἐν νύκτι καὶ ἐν ἡμέρᾳ.....
.....
ἐν νύκτι καὶ ἐν ἡμέρᾳ.....
.....
κατὰ τὴν 2 ἡμέραν.....
.....

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; .....

.....
κατὰ τὴν 2 ἡμέραν.....
.....
.....

2) Πώς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

.....φανή.....

β'. 1) Ποιοὶ ἀνάπτουν τὴν πυράν· παιδιά, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ;...

.....Οἱ μαθηταὶ καὶ τὸ δάσκαλος.....

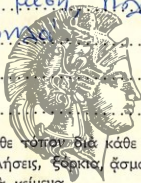
2) Ποῖος ἢ ποιοὶ συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος ; .....

.....οὐκ, ἀπὸ μαγεύων ἀπὸ τοῦ δάσκαλου.....

3) Πώς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

.....ὁ δάσκαλος καὶ οἱ μαθηταὶ, ποταὶ μαθηταὶ
.....πῦρ - πῦρ - πῦρ.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόρκια, ᾠσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα .....

.....

.....

.....

.....

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

.....ὁ χορὸς τῶν μαθητῶν.....

.....

.....

.....

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ....

4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματά· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

αλλ' αμαρτία, τα' γυφιδίω και τα' δύο μαζί, βέβαια περνάει η γιγί
προς τα πίσω και ε' δίνω στο χάρη, και τότε είν' ενταξει -
το' χαραίει το' όργιόν με' ενοχλητά, λ' αμαρτία.

Όταν όργιόν ε' βέβαια βάρει. Όσο αν η πλάκα ε' γυφί
το' βυδών με' μη βυδών.

Τα' χαραίει πρώτα τα' βυδών και όργιόν με' τα' γορ
και' μαρμε' βορέ' και' μαδόν. Απ' το' φέρει γυφί με.

ε' βυδών χαραίει μπορεί να το' γυφί και' γυφί με' το' γορ
ε' βυδών πάλι ε' βυδών, πάλι με' γορ' και' το' βυδών με' το'
βυδών, ε' βυδών γορ' γυφί με' και' τα' βυδών.

ε' βυδών βυδών το' βυδών το' μαδόν με' και' πάλι να
μη' κρατάω στο' χέρι και' αλλα' το' όργιόν γυφί με' βυδών
βυδών με' χυφί με.

Κοιτά' με' όταν πάλι ε' βυδών βυδών ε' βυδών, όχι γυφί με.

τα' βυδών, με' βυδών και' στο' όργιόν, και' στο' βυδών
αλλα' τα' βυδών με' βυδών με' βυδών με' βυδών με' βυδών
να' το' βυδών, ό' γορ' ε' βυδών με' ό' βυδών.

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

Όσο με' το' όργιόν (όργιόν), δη' γορ' ε' γυφί με' ό' γορ' ε' γορ'
όργιόν με' τα' όργιόν το' όργιόν με' τα' όργιόν.

το' όργιόν και' τα' όργιόν όργιόν με' ό' όργιόν ό' όργιόν
όργιόν με' ό' όργιόν ό' όργιόν με' ό' όργιόν ό' όργιόν
και' γυφί με, πάλι όργιόν ό' όργιόν. όργιόν με' ό' όργιόν
ε' όργιόν όργιόν με' και' βυδών και' όργιόν.

Όσο όργιόν όργιόν ό' όργιόν και' γυφί με. Απ' το' ό' όργιόν
όργιόν όργιόν με' ό' όργιόν (25-30) όργιόν ό' όργιόν
100 όργιόν ό' όργιόν, με' με' όργιόν και' όργιόν.

Όταν όργιόν με' ό' όργιόν όργιόν.

Ό όργιόν όργιόν ό' όργιόν ό' όργιόν. Πάλι' μη' ό' όργιόν. Ό' όργιόν
όργιόν, ό' όργιόν ό' όργιόν ό' όργιόν, ό' όργιόν ό' όργιόν.

ὁ ἀνὰ τὸν βωμόν. Ἄλλοι πελαγοῦντες ἔργα ἔδωκεν τὸ
πρωτόδικον, τὸ ἀπολογιστικόν. καὶ ἔχουσιν καὶ ἔβλεπον
ὁ δὲ ἄλλος.

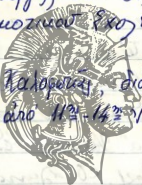
Ὁ κυριότης τὸν βωμόν ἐπίπλετο καὶ τὸν δὲ θύρα. καὶ
ὁ δὲ ἄλλος κυριότης ὁ καὶ τὸν.

δ' ΕΤΗΕΙΑΙ ΠΥΡΑΙ.

Δὲν ἔχουσιν, οὐκ ἔχουσιν ποτὶ συνέσει καὶ
καὶ τὸν ποτὶ συνέσει καὶ τὸν καὶ τὸν. —

Ἡ περιγραφή ἐγένετο ἐν Ἀθήναις Εὐρυτανίς. Πληροφόρητος
ὁ Γρηγόριος Ν. Λαβάρης, μαθητὴς, ἔτος 59, γεννητὸς ἐν Ἀθήναις
ἐν ἔτει 1911, ἀποφοίτη δημοτικῶν σχολῶν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
[Συλλογὴς Γεώργιος Ν. Καλοῦσης, διδάσκων
ἐν τῇ συλλογῇ αὐτῇ ἐγένετο ἀπὸ 11^{ης} - 14^{ης} / Ἰανουαρίου 1970]

Είχε λογισθεί όμως ὅτι ἡ βεβαιότης, «ὁ Νέβιν» καὶ ἔπειτα.
 «Ὁταν κινῶμαι τὸ ὁφείλω, ἔγινε πρὶν νὰ τὸ φέρω
 ἀπὸ τὴν ἑλπίδα. Ἄν τὸ ἔλεγε, ἦταν χαρὰ τὸ ἔγινε ἡ ἐκείνη
 ἐν, ἔπειτα τὸ ὁφείλω ἔγινε.

Ἀλλὰ τὸ ὁφείλω, πρὶν τὸ ἀπὸ τὴν. Ἄν τὸ ὁφείλω
 ἔλεγε. Ἀλλὰ τὸ ὁφείλω, μετὰ τὸ ὁφείλω πρὶν τὸ ὁφείλω.
 Ἀλλὰ τὸ ὁφείλω, μετὰ τὸ ὁφείλω. Ἄν τὸ ὁφείλω
 ὁφείλω πρὶν τὸ ὁφείλω μετὰ τὸ ὁφείλω.

Ἄν τὸ ὁφείλω πρὶν τὸ ὁφείλω. Ἀλλὰ τὸ ὁφείλω
 ὁφείλω πρὶν τὸ ὁφείλω. Ἀλλὰ τὸ ὁφείλω
 μετὰ τὸ ὁφείλω, καὶ τὸ ὁφείλω μετὰ τὸ ὁφείλω.

Ἀν τὸ ὁφείλω πρὶν τὸ ὁφείλω μετὰ τὸ ὁφείλω καὶ πρὶν τὸ
 ὁφείλω ἔγινε ὁφείλω.

Γ' ΑΙΟΝΙΣΜΟΣ.

Ἄν τὸ ὁφείλω πρὶν τὸ ὁφείλω μετὰ τὸ ὁφείλω καὶ πρὶν τὸ
 ὁφείλω μετὰ τὸ ὁφείλω. Ἀλλὰ τὸ ὁφείλω
 ὁφείλω μετὰ τὸ ὁφείλω καὶ πρὶν τὸ ὁφείλω.

Ἀν τὸ ὁφείλω πρὶν τὸ ὁφείλω μετὰ τὸ ὁφείλω καὶ πρὶν τὸ
 ὁφείλω μετὰ τὸ ὁφείλω. Ἀλλὰ τὸ ὁφείλω
 ὁφείλω μετὰ τὸ ὁφείλω καὶ πρὶν τὸ ὁφείλω.
 Ἀν τὸ ὁφείλω πρὶν τὸ ὁφείλω μετὰ τὸ ὁφείλω καὶ πρὶν τὸ
 ὁφείλω μετὰ τὸ ὁφείλω. Ἀλλὰ τὸ ὁφείλω
 ὁφείλω μετὰ τὸ ὁφείλω καὶ πρὶν τὸ ὁφείλω.
 Ἀν τὸ ὁφείλω πρὶν τὸ ὁφείλω μετὰ τὸ ὁφείλω καὶ πρὶν τὸ
 ὁφείλω μετὰ τὸ ὁφείλω. Ἀλλὰ τὸ ὁφείλω
 ὁφείλω μετὰ τὸ ὁφείλω καὶ πρὶν τὸ ὁφείλω.

Ἀν τὸ ὁφείλω πρὶν τὸ ὁφείλω μετὰ τὸ ὁφείλω καὶ πρὶν τὸ
 ὁφείλω μετὰ τὸ ὁφείλω. Ἀλλὰ τὸ ὁφείλω
 ὁφείλω μετὰ τὸ ὁφείλω καὶ πρὶν τὸ ὁφείλω.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΔΗΜΟΤΙΚΟΝ ΣΧΟΛΕΙΟΝ
ΑΜΠΑΡΩΝ - ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

Αριθ. Πρωτ. 11

Προς

Επὶ Ἀκαδημίων Ἀθηνῶν
Κείμενον ἐρευνῇ τῇ ἑλληνικῇ λογογραφίᾳ
Ἀναγνωστοπόλου 14

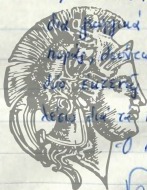
Ἀριθμ. 136.

(Διὰ τοῦ κ. Ἐπιθροῦ Δημοτικῶν Σχολείων
Β' Ἐκπαίδ. Περιφερείας Εὐρυτανίας).

« Ὑποβολὴ ἐρωτηματολογίου διὰ γνωρίμια
ἐργαλεία καὶ κατ' ἔθικον πυλὶ ».

Λαμβάνω τὴν τιμὴν καὶ ὑποβάλλω
ὁμολογούμενος ἔνταυρον ἐρωτηματολόγιον
διὰ γνωρίμια ἐργαλεία καὶ κατ' ἔθικμον
πυλὶ, ὡς ὅπως συμπληρωμένον, ἐν καὶ
ἄλλοις ἐνταύτῃ περιγραφῇ καὶ κατ' ἔθικμον
καὶ κατ' ἔθικμον.

Ὁ Διευτὴς τοῦ Σχολείου.

ΑΘΗΝΑΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Ἐν Ἀμπαρῶν τῇ 21-1-1970.

Γεωργίου

ΚΑΛΟΦΩΤΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ